

Motto : Fără cinste și legalitate asanarea
fării este imposibilă

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ BISĂPTĂMÂNALĂ

Director : Dr. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
Redactor : CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte.

„Ceva“ despre gazetele noastre

Scot această mică revistă dela Octomvrie 1931 ; cu 1 Ianuarie a. c. am intrat în anul al II-lea ; așa vrea tipograful : căci altmintrelea, zice el, bibliotecile universităților se încurcă cu catalogarea ; ... m'am supus...

Se revenim la „gazete“. Ca număr... avem gazete destule : unele mai mari, altele mai mici ; unele sunt cele mai curajoase, altele cele mai vechi, ori cele mai răspândite, și așa mai departe... toate la olaltă însă cele mai *bine informate* !... O gazetă independentă, în înțelesul strict al cuvântului, nu avem ; e cam greu în țara românească să fii independent !... fiecare trăiește și luptă pe lângă un partid oarecare, pe care, dacă e nevoie, îl schimbă, totdeauna „din convingere“, ce se faci, așa e ziaristica...

Intre ele gazetele se încolțesc zilnic și pe orice temă ; pentru oamenii politici ai partidelor contrare au atâtea expresii și titlaturi — epiteton ornans — ... o enciclopedie întreagă !...

Libertatea presei e mare, prea mare, se abuzează mult de ea... ; dacă cineva ar traduce o „anumită“ gazetă în limba franceză și ar răspândi-o în apus, eu cred, că presa noastră ar fi clasificată după cea din Honolulu !...

De sine se înțelege, că gazetele trebuie judecate mai mult după articolele din coloanele de pe pagina primă; de acolo pornesc razele schinteitoare ale *maaiilor* directori și redactori!... pagina ultimă, respective „ultima oră” vrea să fie cea mai interesantă, dar și este: ce se scrie acolo astăzi, mâine nu mai e adevărat, de aceea și au toate gazetele pretenția, de a fi cele mai bine informate... din sursă, ce nu suferă desmințire!... restul gazetei e o amestecătură de știri și întâmplări, una mai eronată ca cealaltă, superficiale, mai ales datele istorice, geografice ori numerice, puse după olaltă fără nici o selecționare, d. ex. audiențe, pulvere contra sudorii, a murit profesorul X, un vițel cu 5 picioare etc. Moare un om distins... trei șire, dramele amoroase și toate scârnăviile... coloane întregi... dar ce să faci? publicului nostru așa ceva îi trebuie!... Asta în genere; să vedem în special: voi aminti aci numai gazetele, pe cari le răsfoiesc, respective le citesc zilnic în „Casa Națională” a noastră din Cluj:

1. *Curentul*. După articolele de fond ale d-lui director, în cari e criticat tot, e persiflat Briand și Liga Națiunilor, pentru încercările de pacificare, vin ceilalți redactori: unul se vaietă că de sărbători n'au fost jucării, altul că sărbătorile au fost așa de sărăcicioase, că n'au fost sarmale și caltaboși ca altă dată, iar unul mai tare, că nu a putut pocni o sticlă de șampania la anul nou, — deși a făcut-o —, așadară mizerie generală... A apărut pe Eskenazy, apără pe învățători până la delir, apără pe toți datornicii sau dacă vrei și pe fabricanții de zahăr!...

Ca politică: sprijină încă guvernul, din convingere, dar nu pe toate coloanele de pe pagina primă — directorul și vre-o 3 redactori sunt deputați... când nava va începe să se cufunde, vor ieși la timp afară, manevrarea a cam început!...

Prin scrisul de pe pagina primă samănă, mai ales printre oamenii slabi de înger, nemulțumire, ba se poate zice chiar puțină anarhie...

2. *Cuvântul*. Pe lângă spălatul cu apă murdară a reprezentanților bisericii ortodoxe române, vin articolele pentru sprijinirea guvernului și a operei lui, apoi filosoficele articole cu: da, nu, așa, desigur, totuși e așa... Ca politică: sprijină guvernul din „convingere” și e mai guvernamental decât d-l Iorga și

Argetoianu la olaltă; d-l director și vre-o 2 redactori sunt parlamentari...

3. *Neamul Românesc*. Articolașele din fruntea gazetei ale d-lui director le citești cu plăcere; de multe ori însă e amestecată în ele prea multă vrăjmășie și ură; încolo ziarul e numai lauda guvernului... atâtea înfăptuiri binefăcătoare pentru țară, că abia le mai ții minte...

4. *Dreptatea*: vrea să fie solemnă, impunătoare, dar cu puțin succes și rămâne rece; ca politică: cântă partidul național-țărănesc în versuri fără multă sonoritate.

5. *Lupta*: e foarte curajoasă, hotărâtă, scrie de sdrobește, iar ca politică e mai național-țărănistă decât domnii Maniu-Vaida-Mihalache la olaltă.

6. *Dimineața*. 7. *Adevărul* au articole științifice și de literatură, pe cari le citești cu plăcere; se cam înfundă însă câteodată cu date numerice și geografice; au ambele mania de a ataca organele poliției și siguranței, cari anchetează pe diferiți atentatori, (dela senat, delat Min. de interne, Goldstein sau cum le mai zice și alții) că sunt duri, că nu-i tratează cu mânuși și nu încetează până ce unul sau altul dintre acei funcționari nu primesc vre-o pedeapsă; când a venit însă la rând directorul lor, — deși nu s'a întâmplat lucru mare, atunci;... da atunci au cerut cele mai severe măsuri, pedeapsa cu moartea, contra atentatorilor, și vre-o 2 săptămâni au tot publicat scrișori de adesiune... Ca politică: de multe ori cum e timpul: senin ori înorat...

8. *Universul*: a fost odată, pe când universul nu era așa bine exploatat; azi când atâția esplotători, pe uscat, apă și în aer sunt la lucru, a pierdut mult din renume, dar i-a rămas „mica” mare publicitate; are articole științifice interesante; ca politică: e contra guvernului.

9. *Argus*: ziar economic-finanțiar; cântărețul... „polițelor protestate”... dacă vei ceti tot ce publică în materie finanțiară, atunci ți-ai pierdut toată orientarea, ce o mai aveai; d. e. cu ocaziunea împrumutului de stabilizare, ori a chibritelor unul a arătat, că statul e păgubit an de an cu atâtea sute de milioane, iar după 3 zile a venit altul și-a dovedit cu cifre tot așa de sdrobitoare... că statul câștigă anual atâtea și atâtea sute de milioane; politică face mai puțină.

10. *Indreptarea*: Poate a fost mai înainte, azi e așa de

anemică, că ți-e milă de ea; ca politică, ... spune că face fericirea poporului: nu văd nici când pe cineva cetindu-o, nici chiar averescanii...

11. *Viitorul*: a cam îmbătrânit... uită cu totul, ce a păcătuțit partidul, pe care îl apără, pe când era la putere. critică tot ce fac alții rău... rele, pe cari le-a făcut partidul însuși, din prisosință; la toate sunt ceilalți de vină; ca politică... ce să mai lungim vorba, să mai ghicească și on. cititori...

12. *Ordinea*: pune uneori bine la punct unele jafuri, ce se fac, dar în total e neconsumabilă; articolele de fond sunt exagerate și pline de ură personală, tonul în care scrie despre d-l Iorga, care o fi având și el greșelile lui, e cam prea brutal... Ca *Ordinea* „nouă” e tot așa „veche” în expresiuni... Ca politică: gazetele spun, că ar fi finanțată de d-l Tancred?...

13. *Patria dela Cluj*: e cam săracă ca și patria noastră, se luptă cu grevele; cam vehementă în espresiuni; unii dintre redactori sunt și mari profeți; de vre-o 25 de ori au profețit plecarea guvernului, ba chiar au dat ordin „să plece”, dar guvernul să încăpăținează și nu vrea... O temă, de predilecție e... a se certa cu „Națiunea”, ziar tot din Cluj. Ca politică: e trompeta partidului național-țărănesc din Ardeal...

14. Mai avem la „Casa Națională” câteva gazete și reviste mai mici, de acelea nu mă ocup; numai una o amintesc: „*Sic Cogito*”, care, deși mică, crede că pricepe „toate”, critică, sfătuiește și nu numai cugetă, dar și crede, că va face toată lumea fericită, mai bună... speranțe zădarnice... oamenilor le trebuie „materie” nu idealuri...

Ca încheiere doresc tuturor directorilor și redactorilor multă sănătate și voie bună și la anul nou sarmale, caltaboși și pe „cap” baremi o sticlă de șampanie, ... iar gazetelor ca atare o viață cât de lungă...